

ORGANI UPRAVLJANJA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU U REPUBLICI SRBIJI I REPUBLICI SRPSKOJ

REZIME: Mnoge sfere društvenog života u Srbiji i Republici Srpskoj su zakonskim propisima regulisane na isti ili sličan način. Zakonom o privrednim društvima, između ostalog, se uređuje i pravni položaj privrednih društava kako u Srbiji, tako i u Republici Srpskoj. Međutim postoje određene razlike između ova dva propisa, koje su naročito nastale donošenjem Zakona o privrednim društvima Srbije iz 2011. godine. U Republici Srbiji organi upravljanja u društvu sa ograničenom odgovornošću su: skupština i jedan ili više direktora, ako je jednodomno i skupština, nadzorni odbor i jedan ili više direktora, ako je dvodomno upravljanje, dok su u Republici Srpskoj organi upravljanja u društvu sa ograničenom odgovornošću: skupština i direktor ili upravni odbor. Iako nije razlika između ova dva propisa samo u dijelu koji se odnosi na organe upravljanja u društvu sa ograničenom odgovornošću, autor se opredelio za ovu temu zbog samog značaja društva sa ograničenom odgovornošću, kao najzastupljeniji oblik privrednog društva u Srbiji i u Republici Srpskoj. Cilj rada je da se prvo ukaže na razlike između organa upravljanja društva sa ograničenom odgovornošću u Srbiji i Republici Srpskoj, statusna pitanja, način rada, nadležnosti, a potom i da se ukaže na pozitivne i negativne odredbe oba zakonska propisa u smislu upravljanja društvima sa ograničenom odgovornošću.

Ključne riječi: društvo sa ograničenom odgovornošću, skupština, direktor, upravni odbor, nadzorni odbor

* Master prava, Direktor Službe za zajedničke poslove Vlade Republike Srpske,
e-mail: g.maricic@szp.vladars.net

1. Uvod

U društvu sa ograničenom odgovornošću, kao društvu kapitala, koje je najzastupljenije privredno društvo na našim prostorima, razdvojeno je vlasništvo nad kapitalom od upravljanja, za razliku od društva lica gde su funkcije vlasništva i upravljanja, najčešće, sjedinjene u istom organu, a ponekad i u istoj ličnosti. Odvajanje upravljačke funkcije od svojinskih prava ima značajnu ulogu u poslovnoj efikasnosti svakog privrednog društva.

Promjene zakonskih propisa (2011. godine) koji uređuju privredna društva, dovele su do nove pozicije i uloge organa društva sa ograničenom odgovornošću, kao i do određenih razlika organa upravljanja društva sa ograničenom odgovornošću u Srbiji i Republici Srpskoj. Najvažniji i najčešći organi upravljanja u praksi su: skupština, upravni odbor ili direktor.¹

2. Upravljanje društvom sa ograničenom odgovornošću u Republici Srbiji

Zakonom o privrednim društvima Srbije iz 2011. godine uvedeno je jednodomno ili dvodomno upravljanje društvom sa ograničenom odgovornošću. Prilikom osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću, osnivač ili osnivači u zavisnosti od svojih potreba odlučuju da li će upravljanje društvom biti jednodomno ili dvodomno, dakle osnivačkim aktom se određuje da li je upravljanje društvom jednodomno ili dvodomno.

U slučaju jednodomnog upravljanja, organi društva su: skupština i jedan ili više direktora.

U slučaju dvodomnog upravljanja, organi društva su: skupština, nadzorni odbor i jedan ili više direktora.

2.1. Skupština

Skupština društva sa ograničenom odgovornošću predstavlja najviši organ u društvu koji odlučuje o najbitnijim pitanjima vezanim za samo društvo. Skupština je organ vlasnika kapitala jer nju čine svi članovi društva. To su vlasnici udela koje su stekli ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava u osnovni kapital društva. Svaki član društva ima pravo glasa u skupštini srazmerno veličini svog udela u osnovnom kapitalu društva.

Ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno, delokrug skupštine je: donosi izmene osnivačkog akta; usvaja finansijske izveštaje, kao i izveštaje revizora ako su finansijski izveštaji bili predmet revizije; nadzire rad

¹ Antonijević Z., (1980). Privredno pravo, Beograd, Savremena administracija, str. 40.

direktora i usvaja izveštaje direktora, ako je upravljanje društvom jednodomno; usvaja izveštaje nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno; odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala društva, kao i o svakoj emisiji hartija od vrednosti; odlučuje o raspodeli dobiti i načinu pokrića gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva; imenuje i razrešava direktora i utvrđuje naknadu za njegov rad odnosno načela za utvrđivanje te naknade, ako je upravljanje društvom jednodomno; bira i razrešava članove nadzornog odbora i utvrđuje naknadu za njihov rad, ako je upravljanje društvom dvodomno; imenuje revizora i utvrđuje naknadu za njegov rad; odlučuje o pokretanju postupka likvidacije, kao i o podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka od strane društva; imenuje likvidacionog upravnika i usvaja likvidacione bilanse i izveštaje likvidacionog upravnika; odlučuje o sticanju sopstvenih udela; odlučuje o obavezama članova društva na dodatne uplate i o vraćanju tih uplata; odlučuje o zahtevu za istupanje člana društva; odlučuje o isključenju člana društva iz razloga neplaćanja, odnosno neunošenja upisanog uloga; odlučuje o pokretanju spora za isključenje člana društva; odlučuje o povlačenju i poništenju udela; daje prokuru; odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, kao i u sporu sa direktorom, ako je upravljanje društvom jednodomno, odnosno sa članom nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno; odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu protiv člana društva; odobrava ugovor o pristupanju novog člana i daje saglasnost na prenos udela trećem licu; odlučuje o statusnim promenama i promenama pravne forme; daje odobrenje na pravne poslove u kojima postoji lični interes; daje saglasnost na sticanje, prodaju, davanje u zakup, zalaganje ili drugo raspolaganje imovinom velike vrednosti; donosi poslovnik o svom radu; vrši druge poslove i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom o privrednim društvima i osnivačkim aktom.²

Sednice skupštine mogu biti redovne i vanredne.

Sednicu skupštine saziva: direktor, ako je upravljanje društvom jednodomno, a nadzorni odbor, ako je upravljanje društvom dvodomno. Osnivačkim aktom može se predvideti da skupštinu može sazvati i član društva ili neko drugo lice. Sednica skupštine obavezno se saziva kada to u pisanom obliku zahtevaju članovi društva koji imaju ili zastupaju najmanje 20% glasova, ako osnivačkim aktom nije određeno da to pravo imaju

2 Zakon o privrednim društvima Srbije, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 36/11, 99/11, 83/14, 5/15, član 200.

i članovi koji zajedno imaju ili zastupaju manji procenat glasova. Ako direktor ne sazove sednicu skupštine u roku od tri dana od dana prijema zahteva iz stava 3. ovog člana, tako da dan održavanja sednice bude najkasnije 15 dana od dana prijema zahteva, podnosioci tog zahteva mogu sami sazvati sednicu skupštine u roku od osam dana od dana isteka tog roka za održavanje sednice skupštine.³

Sednica se može održati i bez sazivanja ako joj prisustvuju svi članovi društva, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.⁴ Član društva ima pravo da putem pisanog punomoćja ovlasti određeno lice da u njegovo ime učestvuje u radu skupštine društva, uključujući i pravo da u njegovo ime glasa (punomoćje za glasanje). Punomoćnik iz stava može biti svako poslovno sposobno lice.

Kvorum predstavlja minimalan broj glasova koji mora biti prisutan da bi skupština punovažno funcionisala. Kvorum za sednicu skupštine čini obična većina od ukupnog broja glasova članova društva, ako osnivačkim aktom nije određen veći broj glasova. Ako se sednica skupštine nije mogla održati zbog nedostatka kvoruma, ponovo se saziva sa istim predloženim dnevnim redom najranije deset dana a najkasnije 30 dana od dana kada je sednica trebalo da bude održana (ponovljena sednica). Kvorum za održavanje ponovljene sednice čini 1/3 od ukupnog broja glasova članova društva, ako osnivačkim aktom nije određen veći broj glasova. Skupština može doneti poslovnik kojim bliže utvrđuje način rada i odlučivanja u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom. Sednicom skupštine predsedava predsednik skupštine.⁵

Skupština donosi odluke običnom većinom glasova prisutnih članova koji imaju pravo glasa po određenom pitanju, osim ako je zakonom ili osnivačkim aktom za pojedina pitanja određen veći broj glasova. Skupština odlučuje većinom od dve trećine od ukupnog broja glasova svih članova društva o: povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala; statusnim promenama i promenama pravne forme; donošenju odluke o likvidaciji društva ili podnošenju predloga za pokretanje stečaja; raspodeli dobiti i načinu pokrivanja gubitka; sticanju sopstvenih udela društva.⁶ Sednicama skupštine dužni su da prisustvuju direktori i članovi nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno, ako ih blagovremeno pozove predsednik skupštine ili bilo ko od članova društva, ako je tako određeno osnivačkim aktom.

3 Ibid., član 202.

4 Ibid.

5 Ibid., član 209.

6 Ibid., Član 211.

2.2. Direktori

Društvo ima jednog ili više direktora koji su zakonski zastupnici društva, to je suštinsko svojstvo direktora društva sa ograničenom odgovornošću. Zakonski zastupnik jeste vrsta zastupnika čiji osnov za zastupanje čini Zakon. Kao zastupnik, direktor radi u ime i za račun društva. Pored funkcije zastupanja društva druga bitna nadležnost direktora jeste vođenje poslova društva.⁷ Sve poslove i pravne radnje koje direktor preuzme u svojstvu zastupnika smatra se da je preuzelo društvo. Broj direktora određuje se osnivačkim aktom ili odlukom skupštine. Ako osnivačkim aktom ili odlukom skupštine nije određen broj direktora, društvo ima jednog direktora. Direktor se registruje u skladu sa zakonom o registraciji. Direktora imenuje skupština, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno. Prilikom osnivanja društva, direktor se može imenovati osnivačkim aktom. Ako u odluci o imenovanju nije određeno drugačije, mandat direktora počinje danom donošenja odluke o imenovanju. Ako osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva nije određeno drugačije, smatra se da mandat direktora nije ograničen. Osnivačkim aktom ili odlukom skupštine mogu se odrediti uslovi koje neko lice treba da ispunjava da bi bilo imenovano za direktora.⁸

Skupština, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno, razrešava direktora, pri čemu nije dužna da navede razloge za razrešenje osim ako je to izričito predviđeno osnivačkim aktom ili odlukom skupštine.

Direktor zastupa društvo prema trećim licima u skladu sa osnivačkim aktom, odlukama skupštine društva i uputstvima nadzornog odbora, ako je upravljanje društvom dvodomno.⁹ Ako društvo ima više od jednog direktora, svi direktori zastupaju društvo zajednički, ako osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva nije drugačije određeno. Direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice. U tom slučaju, punomoćje izdaje skupština.¹⁰ Ako se broj direktora koji društvo zastupaju pojedinačno smanji ispod broja direktora koji je određen osnivačkim aktom ili odlukom

7 Carić S., Vitez M., Veselinović J. (2011). Privredno pravo, Novi Sad, Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za ekonomiju i inženjerski menadžment, str. 90.

8 Zakon o privrednim društvima Srbije, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 36/11, 99/11, 83/14, 5/15, član 219.

9 Ibid., član 221, stav 1.

10 Ibid., član 222.

skupštine, preostali direktori nastavljaju da zastupaju društvo u okviru svojih ovlašćenja. Ako se broj direktora koji imaju ovlašćenje na zajedničko zastupanje smanji ispod broja direktora koji je određen osnivačkim aktom ili odlukom skupštine, preostali direktori dužni su da bez odlaganja o tome obaveste skupštinu i nadzorni odbor, ako je upravljanje društvom dvodomno. U tom slučaju, skupština, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje društvom dvodomno, vrši imenovanje nedostajućih direktora, a do tog imenovanja preostali direktori mogu obavljati samo hitne poslove, osim ako je osnivačkim aktom ili odlukom skupštine drugačije određeno.

Direktor vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom i odlukama skupštine, kao i sa uputstvima nadzornog odbora ako je upravljanje društvom dvodomno. Ako društvo ima više od jednog direktora, svi direktori vode poslove društva zajednički, osim ako je osnivačkim aktom ili odlukom skupštine društva drugačije određeno.

U društvu u kome je upravljanje jednodomno, direktori obavljaju sve poslove koji nisu u nadležnosti skupštine. U društvu u kome je upravljanje dvodomno, direktori obavljaju sve poslove koji nisu u nadležnosti skupštine i nadzornog odbora. Direktor odgovara za uredno vođenje poslovnih knjiga društva. Direktor odgovara za tačnost finansijskih izveštaja društva. Direktor je u obavezi da vodi evidenciju o svim donetim odlukama skupštine, u koju svaki član društva može izvršiti uvid tokom radnog vremena društva. Direktor ima obavezu da izveštava skupštinu, odnosno nadzorni odbor ako je upravljanje dvodomno društvo.

Pored naknade za rad u društvu sa ograničenom odgovornošću, direktor može da ima i pravo na stimulaciju. Naknada i stimulacija se određuju odlukom skupštine ili nadzornog odbora ako je dvodomno upravljanje. Visina naknade i stimulacija može zavisi od poslovnih rezultati, ali ta naknada ne može biti određena kao učešće u dobiti društva.

U radnopravnom smislu direktor može da bude u radnom odnosu na određeno i na neodređeno vrijeme uz zasnivanje radnog odnosa ugovorom o radu. Direktor može i da obavlja poslove i bez zaključivanja radnog odnosa, zaključivanjem ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornosti sa nadležnim organom društva.¹¹ Na primanja u vidu zarade i naknade za rad direktora u radnom odnosu i van radnog odnosa obračunavaju se sve poreske obaveze kao na redovne zarade zaposlenih.¹²

11 Zakon o radu, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 24/05 i 61/05, član 48.

12 Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 84/04,61/05, 62/05, 5/09, 52/11, član 57, stav 1.

2.3. Nadzorni odbor

Ako je upravljanje društvom dvodomno, društvo ima i nadzorni odbor, koji nadzire rad direktora.¹³ Imajući u vidu da je u dosadašnjoj pravnoj praksi postojao nadzorni odbor, kao organ nadzora u preduzećima i privrednim društvima, važno je napomenuti da uloga nadzornog odbora po Zakonu o privrednim društvima iz 2011. godine bitno je izmijenjena i da ovaj organ pored nadzora ima i deo upravljačkih ovlašćenja, što se vidi iz njegove ukupne nadležnosti.¹⁴ Član nadzornog odbora ne sme biti zaposlen u društvu. Predsednika i članove nadzornog odbora bira skupština. Prilikom osnivanja društva prvi predsednik i članovi nadzornog odbora mogu se imenovati osnivačkim aktom. Predsednik i članovi nadzornog odbora registruju se u skladu sa zakonom o registraciji. Član nadzornog odbora može u svako doba dati ostavku pisanim putem. Ostavka proizvodi dejstvo danom podnošenja, osim ako u njoj nije naveden kasniji datum.

Delokrug nadzornog odbora je: određuje poslovnu strategiju društva; bira i razrešava direktora i utvrđuje naknadu za njegov rad, odnosno načela za utvrđivanje te naknade; nadzire rad direktora i usvaja izveštaje direktora; vrši unutrašnji nadzor nad poslovanjem društva; vrši nadzor nad zakonitošću poslovanja društva; ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima; daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih finansijskih izveštaja društva; predlaže skupštini izbor revizora i nagradu za njegov rad; kontroliše predlog raspodele dobiti i drugih plaćanja članovima; odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa direktorom; vrši i druge poslove određene osnivačkim aktom i odlukom skupštine.¹⁵ Pitanja iz nadležnosti nadzornog odbora ne mogu se preneti na direktore društva.

Ako osnivačkim aktom nije drugačije određeno, nadzorni odbor je dužan da jednom godišnje podnese skupštini u pisanoj formi izveštaj o poslovanju društva i sprovedenom nadzoru nad radom direktora.¹⁶

13 Zakon o privrednim društvima Srbije, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 36/11, 99/11, 83/14,5/15, član 228.

14 Carić S., Vitez M., Veselinović J. (2011). *Privredno pravo*, Novi Sad, Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za ekonomiju i inženjerski menadžment, str. 91.

15 Zakon o privrednim društvima Srbije, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 36/11, 99/11, 83/14,5/15, član 232.

16 *Ibid.*, član 233. stav 1.

3. Upravljanje društvom sa ograničenom odgovornošću u Republici Srpskoj

Organi društva sa ograničenom odgovornošću u Republici Srpskoj su: skupština (organ vlasnika) i upravni odbor ili direktor (organ upravljanja).

3.1. Skupština

Članovi, odnosno osnivači društva sa ograničenom odgovornošću čine skupštinu društva. Ako je društvo sa jednim članom, funkciju skupštine vrši taj jedan član. Kada je jedini član društva pravno lice, osnivačkim aktom se može odrediti organ tog člana društva koji u njegovo ime vrši funkciju skupštine, a ukoliko nema takve odredbe u osnivačkom aktu smatra se da funkciju u jednočlanom društvu vrši registrovani zastupnik tog člana.¹⁷ Svaki član društva ima pravo glasa u skupštini srazmjerno učešću njegovog udjela u osnovnom kapitalu društva, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.

Skupština kao organ vlasnika odlučuje o najvažnijim pitanjima društva i to: odobravanju poslova zaključenih u vezi sa osnivanjem društva pre registracije; izboru i razrešenju direktora ili članova upravnog odbora i utvrđivanju njihove naknade, odnosno zarade (kroz ovo pravilo vlasnici posredno, a opet ključno upravljaju društvom); odobravanju finansijskih izveštaja, donošenju odluke o vremenu i iznosu isplate članovima društva; imenovanju internog revizora ili revizora društva i potvrđivanju njihovih nalaza i mišljenja, utvrđivanju naknade ili drugih uslova njihovog ugovora sa društvom; imenovanju likvidacionog upravnika i potvrđivanju likvidacionog bilansa; povećanju i smanjenju osnovnog kapitala društva, sticanju sopstvenih udela i povlačenju i poništenju udela, kao i o emisiji hartija od vrednosti; davanju prokure i poslovnog punomoćja za sve ogranke društva; odlučivanju o dopunskim ulozima od strane članova društva; isključenju člana društva, prijemu novog člana i prenosu udela na treća lica kada je odobrenje društva potrebno; statusnim promenama, promeni pravne forme i prestanku društva; davanju odobrenja na pravne poslove članova društva, odnosno direktora i drugih lica; sticanju, prodaji, davanju u zakup, zalaganju ili drugom raspolaganju imovinom velike vrednosti, u skladu sa zakonom (pod imovinom velike vrednosti u smislu zakona podrazumeva se svaka imovina ili pravna i

¹⁷ Milosavljević M. (2012). Pravo privrednih društava, Novi Sad, USSE, str. 103.

poslovna aktivnost koja u pojedinačnim ili povezanim transakcijama prelazi 30% od knjigovodstvene vrednosti društva); izmeni osnivačkog akta ili ugovora članova društva; obrazovanju ogranka; donošenju poslovnika o svom radu; drugim pitanjima utvrđenim osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva koja su u delokrugu skupštine članova.¹⁸

Sjednicu skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva, po potrebi direktor ili upravni odbor (u Srbiji je to direktor ili nadzorni odbor ako je dvodomno upravljanje) ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drugačije određeno. Skupštine mogu biti redovne i vanredne.

Godišnja sjednica skupštine društva sa ograničenom odgovornošću održava se, kao redovna, najkasnije u roku od šest mjeseci nakon završetka poslovne godine radi usvajanja finansijskih izvještaja i odlučivanja o raspodjeli dobiti.¹⁹ Sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću koje se održavaju između godišnjih skupština su vanredne i zahtjev za sazivanje sjednice Skupštine društva može da podnese direktoru ili upravnom odboru bilo koji član društva, u bilo koje vrijeme. Sjednicu skupštine vodi predsjedavajući skupštine, koji se bira za svaku skupštinu, prije početka sjednice. Postoji zakonska mogućnost da sjednicom skupštine predsjedava predsjednik Upravnog odbora, što je u praksi dosta često rješenje.

Član društva sa ograničenom odgovornošću može glasati i pisanim putem. U tom slučaju, za potrebe izračunavanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sjednici. Odluka Skupštine može se donijeti i van sjednice, ako je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa po tom pitanju. Odluke Skupštine društva sa ograničenom odgovornošću unose se u zapisnik, koga potpisuje predsjedavajući i zapisničar. Odluke donesene na sjednici Skupštine članova društva unose se u posebnu knjigu odluka.²⁰

3.2. Upravni odbor ili direktor

Pored skupštine koja je organ vlasnika društvo mora da ima upravni odbor ili direktora (namerno je rečeno “ili” upravo zato što zakon ne dozvoljava da ima oba ova organa, već daje pravo da osnivači/članovi sami opredele koji žele od ova dva organa da imaju u društvu). Pitanje da li imati direktora ili upravni odbor nema suštinsku, pa ni pravnu težinu, već

18 Zakon o privrednim društvima Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske* broj: 27/08, član 132.

19 Zakon o privrednim društvima Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj: 27/08, član 134, stav 1.

20 *Ibid.*, članovi 142 i 146.

pre svega organizacionu i tehničku važnost jer i direktor i upravni odbor imaju apsolutno jednaka ovlašćenja u zastupanju i upravljanju društvom.

Direktor društva sa ograničenom odgovornošću može biti član društva ili lice koje nije član društva, dok ukoliko društvo ima upravni odbor njegovi članovi mogu biti članovi društva ili druga lica. Društvo može imati jednog direktora. Broj članova upravnog odbora određuje se osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva sa ograničenom odgovornošću.

Direktora, odnosno upravni odbor imenuje skupština. Prilikom osnivanja društva direktora, odnosno upravni odbor može imenovati Osnivački akt, što predstavlja racionalno i praktično rješenje. Direktor, odnosno članovi Upravnog odbora upisuju se u registar privrednih subjekata – sudski registar koji vode nadležni sudovi.

Ako Osnivačkim aktom ili odlukom Skupštine društva nije određeno drugačije, smatra se da mandat direktora nije vremenski ograničen. Osnivačkim aktom ili odlukom Skupštine mogu se odrediti uslovi koje neko lice treba da ispunjava da bi bilo imenovano za direktora.

Upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću ima predsjednika. Predsjednika biraju članovi upravnog odbora većinom od ukupnog broja. Osnivačkim aktom društva može biti određena druga većina za izbor predsjednika²¹.

Direktor ili predsjednik Upravnog odbora zastupa društvo prema trećim licima (prema spolja) i vodi poslove društva (vrši poslovođenje unutar društva) na način kako je to propisano Osnivačkim aktom i Ugovorom članova društva.

Pošto u društvu sa ograničenom odgovornošću ne postoji nadzorni odbor, kao poseban organ društva, unutrašnji nadzor nad poslovanjem vrši direktor ili upravni odbor društva. Ovi organi odgovorni su i za uredno vođenje poslovnih knjiga.

Sva pitanja koja se odnose na redovno i direktno upravljanje su u nadležnosti ovih organa (upravni odbor ili direktor), dok su sva ostala pitanja u nadležnosti vlasnika, odnosno osnivača/članova o kojima članovi/osnivači odlučuju putem skupštine koju oni čine.

U nadležnosti organa upravljanja, odnosno direktora ili upravnog odbora, naročito spadaju: zastupanje društva i vođenje poslova društva u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i ugovorom članova društva; utvrđivanje predloga poslovnog plana; sazivanje sednica skupštine članova društva i utvrđivanje predloga dnevnog reda; sprovođenje odluka skupštine članova; određivanje dana sa kojim se utvrđuje lista članova društva sa pravom na

21 Ibid., član 151.

obaveštavanje, dan utvrđivanja dividende i dan plaćanja dividende, glasanje i druga pitanja; zaključenje ugovora o kreditu; utvrđivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti, kao i dana sticanja prava glasa i drugih prava članova društva; davanje i opozivanje prokure; druga pitanja određena osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva.²²

4. Zaključak

U Republici Srbiji organi upravljanja u društvu sa ograničenom odgovornošću su: skupština i jedan ili više direktora, ako je jednodomno upravljanje i skupština, nadzorni odbor i jedan ili više direktora, ako je dvodomno upravljanje, dok su u Republici Srpskoj organi upravljanja u društvu sa ograničenom odgovornošću: skupština i direktor ili upravni odbor. Skupština je organ vlasnika-osnivača/članova kroz koju oni biraju organe upravljanja i odlučuje o svim pitanjima u društvu, ali skupština ne upravlja direktno društvom, već to radi direktor ili upravni odbor u Republici Srpskoj i nadzorni odbor i direktor ili samo direktor ako je jednodomno upravljanje, u Srbiji, u sklopu ovlašćenja i pod uslovima koje mu postavi skupština. Stoga se može reći da je skupština kao organ vlasnika organ koji indirektno, ali suštinski upravlja društvom jer ona postavlja i razrešava bez bilo kakvih uslova i apsolutno po svom izboru organe upravljanja koji posle direktno vode i odgovaraju za poslovanje društva. Nadležnost skupštine društva se utvrđuje dispozitivnom zakonskom normom, ovo rješenje nije dobro, prije svega, zbog toga što stvara konfuziju po pitanju nadležnosti i bilo bi dobro da je u Zakonu o privrednim društvima utvrđena isključiva nadležnost svih organa društva i da se tek onda ostavi mogućnost autonomnog utvrđivanja i drugih nadležnosti tih organa koje nisu u isključivoj nadležnosti drugih organa društva.

U Zakonu o privrednim društvima Republike Srpske i Republike Srbije suviše detaljno i bez potrebe regulisana su proceduralna pitanja u vezi sa radom skupštine, kao što su: sazivanje sjednica, mjesto njihovog održavanja, način rada skupštine, vođenje i sadržina zapisnika, način glasanja itd. Smatram da ova pitanja treba regulisati poslovníkom o radu skupštine.

U Republici Srpskoj društvo sa ograničenom odgovornošću nema nadzorni odbor, kao što je to slučaj u Srbiji (ako je društvo organizovano kao dvodomno) i u mnogim drugim pravnim sistemima. Međutim, društvo sa ograničenom odgovornošću u Republici Srpskoj može (fakultativno) imati internog revizora (kao fizičko lice). Pored interne revizije društvo sa ograničenom odgovornošću može imati i Odbor za reviziju. Njih imenuje skupština društva.

²² Ibid., član 152.

Goran Maričić

Master of Law, The Head of Common Affairs Service of the Government of Republic of Srpska

ADMINISTRATIVE BODIES OF LIMITED LIABILITY COMPANIES IN REPUBLIC OF SERBIA AND REPUBLIC OF SRPSKA

A b s t r a c t

MANY spheres of social life in both Serbia and Srpska are legally regulated in the same or similar way. The Company Law inter alia regulates the legal status of companies both in Serbia and Srpska. There are, however, certain differences between these two regulations, which were especially noticed when the Company Law of Republic of Serbia was brought in 2011. In Republic of Serbia administrative bodies of a limited liability company are the following: the Company Assembly and one or more managers if it is one-tier governance model, and the Company Assembly, Supervisory Board and one or more managers if it is two-tier governance model, while in Republic of Srpska administrative bodies of a limited liability company include the Company Assembly, a manager or the Board of Directors. Although the difference between these two regulations is not only seen in administrative bodies of a limited liability company, the author decided to point out this topic especially because of the significance of a limited liability company as the most present form of companies in both Republic of Serbia and Srpska. The scope of the work is first to point out the differences between the administrative bodies of limited liability companies in both Serbia and Srpska, statutory questions, work methods, jurisdiction, and then to indicate positive and negative regulations of both legal acts regarding to governing limited liability companies.

Key words: *a limited liability company, the Company Assembly, a manager, the Board of Directors, the Supervisory Board*

Literatura

1. Antonijević Z., (1980). Privredno pravo, Beograd, Savremena administracija.
2. Carić S., Vitez M., Veselinović J. (2011). Privredno pravo, Novi Sad, Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za ekonomiju i inženjerski menadžment
3. Milosavljević M., (2012). Pravo privrednih društava, Novi Sad, USSE
4. Zakon o privrednim društvima Republike Srpske, *Sl. glasnik Republike Srpske*, broj: 27/08
5. Zakon o privrednim društvima Republike Srbije, *Sl. glasnik Republike Srbije* broj: 36/11, 99/11, 83/14,5/15
6. Zakon o radu, *Sl. glasnik Republike Srbije*, broj: 24/05 i 61/05
7. Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, *Sl. glasnik Republike Srbije* broj: 84/04,61/05, 62/05, 5/09, 52/11
8. <http://edukacija.rs/poslovne-vestine/menadzment/osnovne-karakteristike-privrednih-drustava>.